

භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන

ඉන්දියාවේ ජනරජ දිනයේ ගුජරාටියේ සිදුවූ බේදවාටකයකි. තගර කිපයක් බිමට සමතලා විය. මෙය මෙතෙක් ලොව සිදුවූ දරුණුම භූමිකම්පාවලින් එක් භූමිකම්පාවකි. මේ භූමිකම්පාවේ ප්‍රබලතාව ඊජිප්ට් 7.2 ලෙස සටහන් විය. දේපල හානිය ගිනිය හැක්කේ ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන ගණනින් මුද්‍රිත ප්‍රචාරය වූයේ 16000 ජනසා මියගොස් 33000 ක් තුවාල ලැබූ බවයි. නමුත් නවතම ආරංචි අනුව මරණ සංඛ්‍යාව ලක්ෂය ඉක්මවන බවයි. මෙම බේදජනක ආරංචිය සැලවූ වහාම බ්‍රිතාන්‍ය රජය පවුම් නිසි ලක්ෂයක් පරිත්‍යාග කළේ ය. පාඩු එපත්තමා විශේෂ වේව මෙහෙයක් පවත්වා ඉන්දියාව වෙනුවෙන් යාඥ කළේ ය. විශේෂයෙන් පුහුණු කරන ලද පොලිස් බලලත් තිදෙනකු ද රැගත් රුසියානු විශේෂඥ කණ්ඩායමක් සුන්බුන් අතර හිරවූවන් සෙවීමට

තවදු හෙවල්

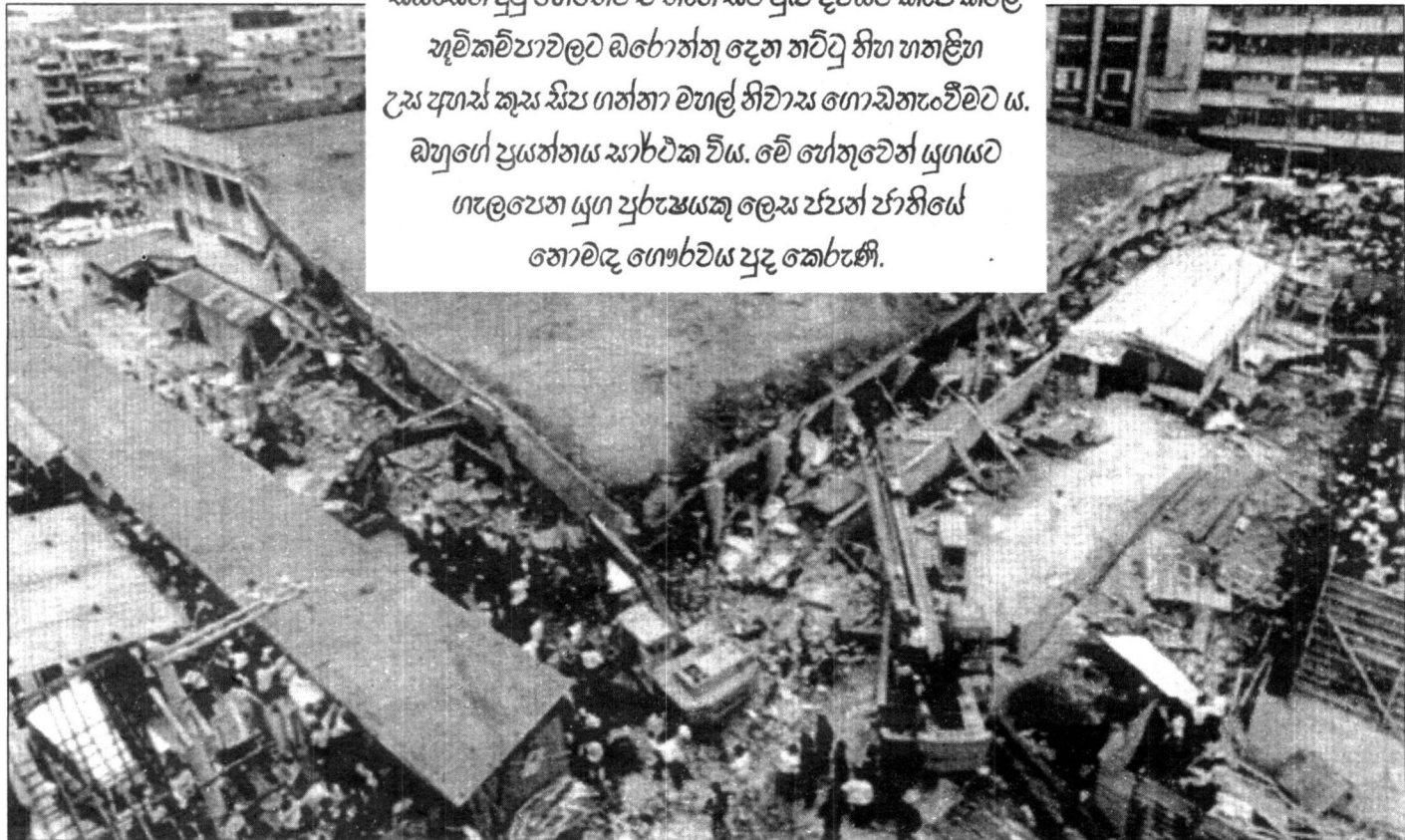
ඇම. සී. ඉඳුනිල් ප්‍රනාන්දු

උපකාරී විය. යුරෝපා කොමිසමේ සභාපති රොටානෝ ප්‍රේඩ් සහ ලේකම් කීඩ් පවුන් යුරෝපා රටවලින් හැකි තරම් ආධාර ලබා දෙන බවට පොරොන්දු විය. මලසිරුරු දවාලීමට දර ධොන් පන්දහසක් වැය විය. 1993 සැප්තැම්බර් 30 දින ඉන්දියාවේ මහා රාෂ්ට්‍ර ප්‍රාන්තයේ සිදු වූ භූමිකම්පාවෙන් 30,000 වැඩි ජීවිත

සංඛ්‍යාවක් විනාශ විය. 1201 ජූලි මාසයේදී තැගෙනහිර මධ්‍යධරණී ප්‍රදේශයේ ඇතිවූ භූමිකම්පාවකින් ජීවිත ලක්ෂයක් විනාශ විය. 1755 නොවැම්බර් මස 2 වෙනි දින පෘතුගාලයේ ලීස්බන් නගරයේ සිදුවූ භූමිකම්පාවෙන් 40,000 ක් ජීවිත විනාශ විය.

තිරත්තරයෙන් භූමිකම්පා ඇතිවන රටවල් ලොව ඇත. ඒ අතින් ලංකාව වාසනාවන්ත ය. නමුත් 1614 අප්‍රේල් මස 14 වැනිදා ලංකාවේ සිදුවූ භූමිකම්පාව වාරිනාගන වෙයි. එකල කොළඹ ප්‍රදේශය පාලනය කළේ පෘතුගීසීන් ය. කොටුව තුළ ජීවිත 2000 ක් ද නිවාස 500 ක් ද සම්පූර්ණයෙන් විනාශයකට බඳුන් විය. ගල් පාලමක් කඩා වැටුන අතර පැති 5 කින් යුතු අට්ටලයක් ද විනාශ විය. මෙයින් පසුව සුළු සුළු භූමිකම්පාවන් ඇති වූවන් වසර 386 ක කාලයක් තුළ එකඳු මරණයක්වත් සිදුවූ බවට වාරිතාවක් නොමැත.

විනිසාව යවනාව ධර්මයෙන් වැළලවන මෙම මහා අතියෝගය ජය ගැනීමේ යටත් පෙරමුණේ සිටි ජපන් ජාතිකයෙකි ආචාර්ය මුටෝ මහතා. ඔහු අති දැක්ෂ ගෘහනිර්මාණ ශිල්පියකු විය. 1923 දී සිදුවූ බේදවාටකය සියැස්සින් නුටු හෙතෙම ඒ තැන් සිට මුළු දිවියම කැප කළේ නූම්කම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන තවදු නිග හතළිහ උස අගස් කූස සිප ගන්නා මහල් නිවාස ගොඩනැංවීමට ය. ඔහුගේ ප්‍රයත්නය සාර්ථක විය. මේ හේතුවෙන් යුගයට ගැලපෙන යුග පුරුෂයකු ලෙස ජපන් ජාතියේ නොමඳ ගෞරවය පුද කෙරුණි.

1939 දී 1973 සුළු භූමි-කම්පා සිදු විය.

නිරන්තරයෙන් මෙම ස්ව-භාවික විපතට ගොදුරු වන රටකි ජපානය. පසුගිය සියවසේ ජපානයේ සිදුවූ විශාල-තම බේදවාචකය කුමක්දැයි ඇසුවොත් දෙවන ලෝක යුද්ධයේ දී පරමාණු බෝම්බ හෙළීමෙන් සිදුවූ විපත සිහියට නැගෙනු ඇත. නමුත් ඒ හා සමතුල් ගත්තා විපතක් භූමිකම්පා තුළින් 1923 ජපානයේ සිදු විය. මෙයින් අහිමි වූ ජීවිත ගණන ලක්ෂයකට වැඩි විය.

තුටාල ලැබුවත් ද එම ප්‍රමාණයට ම විය. 7 ලක්ෂයකගේ නිවාස අහිමි විය.

මිනිසාට ස්වභාව ධර්මයෙන් එල්ලවන මෙම මහා අහිමියෝ ජපානයේ සිටි ජපන් ජාතිකයෙකි ආචාර්ය මුටෝ මහතා.

ඔහු අති දක්ෂ ගෘහනිර්මාණ ශිල්පියෙකු විය. 1923 දී සිදුවූ බේද-වාචකය සියැසින් දුටු හෙතෙම ඒ තුන් සිට මුළු දිවියම කැප කළේ භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන තට්ටු තිහ ගතලිහ උස අහස් කුස සිප ගත්තා මහල් කිවාස ගොඩනැංවීමට ය. ඔහුගේ ප්‍රයත්නය සාර්ථක විය. මේ හේතුවෙන් යුගයට ගැලපෙන යුග පුරුෂයකු ලෙස ජපන් ජාතියේ නොමඳ ගෞරවය පුද කෙරුණි. ඔහුගේ ප්‍රයත්නය නිසා සමස්ථ ලෝක ගෞරවය ඔහුටත් ජපන් ජාතියටත් හිමි විය.

1972 පෙබරවාරි 29 වැනි දිනය සි. සවස් යාමයේ සේවා කාලය අවසන් වී නිවෙස් බලා යන ජනයා රැගත් දුම්රිය වගා තතර කෙරුණි. ටෝකියෝ නගරය භූමිකම්පනයෙන් සලිත විය. කාර්යාලවල වැඩෙහි නියුතු වූවෝ බියෙන් ඇලී ගියෝ ය.

දිනයේ වැඩ මුරය අවසන් කොට හෝථන ගාලා තුළ මිහි තොලගා මිත් විතෝද සසුරේ ගිලි සිටි ජනයා ඉවතට පැන ගති. මාර්ග තුළට අවතීරණය විය. මේ නමුත් උසින් අඩි 482 වූ කයාමි තස්කි ගොඩනැගිල්ලේ 29 වැනි මහලේ සිටියවූන්හට මේ මහා භූමිකම්පාව යන්තමට දැනුනා පමණකි. ඔවුන් එය ගණන් නොගත්තේ ය. උසින් අඩි

කැසුම් ගායෙකි ගොඩනැගිල්ල නියෝජ්‍යා ආචාර්ය හා අනෙකුත් අභ්‍යන්තර නැවුම් ගොඩනැගිලි ජපානීයෝ හා ඩයාකා අනුච්චි ප්‍රධාන නගරවල ගොඩනගා ඇත්තේ භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන විශේෂ සැලසුම් වන ය. මෙම ගොඩනැගිලිවල යකඩ සැකිල්ල නිව්වා ඇත්තේ භූමිකම්පාවලට නැවී පැද්දී යන ආකාරයටම ය.

588 ක් වූ සිකියෝ ජලාසා හෝටලයේ 45 වැනි මහලේ ස්කයි ලොන් බාර් මත්පැන්හලේ සිටියවූන්හට එය තරමක් දැනුණි. මෙම අවන්හලේ ඔවාමි ගියාමා එය පැවසුවේ එය ඔවුන්ට මහා භූමිකම්පාවක් බව ඒත්තු ගිය නමුත් ගොඩනැගිල්ල ගැන පූර්ණ විශ්වාසය තබා තිබූ බැවින් කලබල නොවූ බවයි. මෙම ගොඩනැගිලි දෙක පිහිටා තිබුණේ භූමිකම්පාව දරුණු ලෙස සිදුවූ ප්‍රදේශයන්හිදී ය.

කියුම් ගායෙකි ගොඩනැගිල්ල කියෝ ජලාසා හෝටලය හා අනෙකුත් අහස් උසට කැනු මහල් ගොඩනැගිලි ටෝකියෝ හා ඔසාකා ඇතුළු ප්‍රධාන නගරවල ගොඩනගා ඇත්තේ භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන විශේෂ සැලසුම් මත ය. මෙම ගොඩනැගිලිවල යකඩ සැකිල්ල නිව්වා ඇත්තේ භූමිකම්පාවලට නැවී පැද්දී යන ආකාරයටම ය.

භූමි කම්පා අවසානයේ දී යථා තත්ත්වයට පත්වන අතර කඩා වැටීමට භාජනය නොවන බව සහතික ය.

මෙය සම කළ හැක්කේ දුන්නක් නැවී ගොස් නැවත කියම ආකාරයට තැන්පත් වන අන්දමට ය. මෙම ක්‍රියාවලියේ නිර්මාතෘ ආචාර්ය මුටෝ මෙලෙස හඳුන්වයි.

ගෝල්ප් ක්‍රියාවේ යෙදෙන්නෙකු ගෝල්ප් බෝලයට පිත්තෙන් පහර දෙන විට ඔහුගේ අත්පා කඳ තැම් ගියත් ඔළුව හා පාද නිසලව තිබෙන්නේ ද යම්සේද භූමිකම්පාවක දී ගොඩනැගිල්ලේ

අත්නිවාරණ හා වහල නිසලව රැඳී සිටින අතර කඳ තැටුම් දීමට භාජනය වී අවසානයේදී යථා තත්ත්වයට පැමිණෙන ආකාරය යි.

භූමි කම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන මෙම මහල් ගොඩනැගිලි නිර්මාතෘවරයා ආචාර්ය කියෝගි මුටෝ ය. ඔහු භූමි කම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන මහල් ගොඩනැගිලි සම්බන්ධ ඉහල පෙළේ විශේෂඥයා වෙයි. 1903 දී ඉබාරකි නගරයේ දී උපත ලබා ගෘහනිර්මාණ

ශිල්පය හැදෑරීමට ටෝකියෝ ඉම්පිරියල් සරසවියේ තාක්ෂණික ආයතනයට ඇතුළත් විය. සිසුවකු ලෙස ඉගෙනීමේ යෙදී සිටින අතර 1923 දී ජපානයේ මේ සියවස තුළ සිදු වූ දරුණු භූමිකම්පාව සිදු විය. මේ මහා විනාශය සියැසින් දුටු හෙතෙම මහත් කම්පාවට පත් වී භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙන මහල් ගොඩනැගිලි තැනීමේ තාක්ෂණික ක්‍රම සෙවීම සඳහා මුළු දිවියම කැප කරන බව සිත් හි ධාරණය කර එය ජීවිතයේ පරමාර්ථය කොට තැකී ය.

මේ වකවානුව තුළ ඉංජිනේරුවන් අතර පොදු පිලිගැනීම වූයේ භූමිකම්පා සුළු වූවත් විශාල වූවත් එය එකම රිද්මයකට තරංග මාලාවක් ඔස්සේ සෑම විටම සිදු වන බවයි. මේ නිසා සෑම ඉංජිනේරුවකුම යකඩ කොන්ක්‍රීට් මත ඉතාම ශක්තිමත් ලෙස තැටුම් දීමට ඔරොත්තු නොදෙන විශාල බිත්ති හා කුළුණු මත ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට යුහුසුළු වූහ. මේ අනුව ගොඩනැගිල්ලේ අභ්‍යන්තර බර හා බාහිර භූමි කම්පා

පත බලවේගයන්ට සරිලන ලෙස සකස් කළ යුතු බව එකල පිලි ගත් මතය විය.

යුද්ධ සමයේ තෝකියෝ ඉම්පිරියල් සරසවියේ උගැන්ම කරන අතර භූමිකම්පාව හා එයට ඔරොත්තු දෙන ගොඩනැගිලි කෙරෙහි පර්යේෂණ පැවැත්වීමේ නිතර විය.

කම්පන තරංග ඒකාකාරී නොවේ. සෑම කම්පන තරංගයක්ම එකම ස්වභාවයෙන් යුක්ත නම් දැඩි කම්පනයට භාජනය වීමක් සිදුවීමෙන් පමණක් ගොඩනැගිල්ලට හානි සිදුවිය යුතු නොවේ. සෑම කම්පනයක්ම වෙනස් ආකාරයකට හැරවිය යුතු වේ. මේ ඔස්සේ කල්පනා කරන විට අපූරු අදහසක් මුටෝගේ මතයේ ක්‍රියා කළේ ය.

කම්පන තරංගවලට ඔරොත්තු දෙන දැඩි ශක්තියකින් යුත් ගොඩනැගිලි ඉදිකරනවාට වඩා කම්පන තරංග අනුව තැටුම් දෙන නැවත මුල් ආකාරයට පත්වන දුන්නක් සේ ක්‍රියා කරන ගොඩනැගිල්ලක් අහස් කුස උසට මහල් ගණනාවකින් යුතුව ගොඩනැංවූවත් භූමිකම්පාවලට ඔරොත්තු දෙනු ඇත යන්න ඔහුගේ න්‍යාය විය.

මේ ක්‍රමයට නිරන්තරයෙන් භූමිකම්පාවලට ලක්වන ජපානයට, ඇමරිකාව වැනි ඉතා උස් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ අවස්ථාව ලැබෙනු ඇත යන්න ඔහුගේ ශේඛ්‍යාය විය.

එහෙත් ඔහුගේ අදහස පිලිගැනීමට අනෙක් විශේෂඥයන් මැලීම් නිසා ඔහුට බොහෝ කලක් ඉවසීමෙන් යුතුව අවස්ථාවක් එතතුරු බලා සිටින්නට සිදු විය. 1958 වී බිට්සුසි රියල් ස්ටේට් කම්පනී ටෝකියෝ නගර මධ්‍යයේ කියුම් ගායෙකි හි ඉදි කිරීමට බලාපෙරොත්තු වූ කාර්යාල සංකීර්ණ ගොඩනැගිල්ල සඳහා උස් ගොඩනැගිල්ලකට රජයේ විශේෂ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට විද්‍යා අධිකාරයේ අවසරය ලබා ගැනීමට සිදු විය. ගොඩනැගිල්ලේ සැලසුම් සකස් කිරීමට ආචාර්ය මුටෝ හට භාර දෙන ලදී.

1963 ජූලි මාසයේදී ආචාර්ය මුටෝගේ කියුම් ගායෙකි ගොඩනැගිල්ල

කම්පන නගරවලට ඔරොත්තු දෙන දැඩි ශක්තියකින් යුත් ගොඩනැගිලි ඉදිකරනවාට වඩා කම්පන නගරවලට නැවුම් දෙන නැවත මුල් ආකාරයට පත්වන දුන්නක් සේ ක්‍රියා කරන ගොඩනැගිල්ලක් අභ්‍යන්තර සැලසුම වන නැවුම් ගොඩනැගිලිවලට ඔරොත්තු දෙනු ඇත යන්න බහුශ්‍රේණි න්‍යාය විය.

